

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก*

อรรวรา ทิพย์กำพร¹ พัฒนาวดี พัฒนถาบุตร² ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน³

¹ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาอนามัยชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาอนามัยชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ 1) ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบไปด้วย ด้านเก่ง ดี และสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนปกติ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 504 คน ที่ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงขั้นเพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี (161 คะแนน) ด้านเก่ง (150 คะแนน) และด้านสุข (135 คะแนน) อยู่ในระดับปกติ ($\bar{X}=2.94$, $SD=0.71$) ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p<0.001$) ได้แก่ เพศ ($r=0.009$, $p<0.001$) จำนวนพี่น้อง ($r=0.020$, $p<0.001$) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ($r=0.042$, $p<0.001$) ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ ($r=0.007$, $p<0.001$) และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า เพศ จำนวนพี่น้อง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลกได้ ($R^2=0.103$) จึงควรมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และส่งเสริมให้ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมสนับสนุนครูผู้ดูแลนักเรียนให้มีพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์/ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก

Corresponding author: พัฒนาวดี พัฒนถาบุตร, อีเมล: pattanawadee@gmail.com, โทร: 0892027777

Received: September 12, 2019; Revised: November 5, 2019; Accepted: February 20, 2020

*วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Factors Affecting the Emotional Intelligence among High School Students, Muang District Phitsanulok Province*

Onvara Thipkumporn¹, Pattanawadee Pattanathaburt², Narongsak Noosorn³

¹ Graduate Student in Master of Public Health Program, Faculty of Public Health, Naresuan University

² Assistant Professor, Division of Community Health, Faculty of Public Health, Naresuan University

³ Associate Professor, Division of Community Health, Faculty of Public Health, Naresuan University

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of emotional quotient which consisted of intelligence, goodness, and happiness of Mattayomsuksa 3 students in Muang District, Phitsanulok Province and 2) to study the factors affecting the emotional quotient of Mattayomsuksa 3 students in Muang District, Phitsanulok Province. The research was conducted in a regular semester of Academic Year 2019. The sample was a group of 504 Mattayomsuksa 3 students in Muang District, Phitsanulok Province. They were chosen by using multistage random sampling. The questionnaire regarding the emotional quotient made by Department of Mental Health, Ministry of Public Health was employed. The data were analyzed by using Pearson's product moment correlation coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings showed that Mattayomsuksa 3 students in Muang District, Phitsanulok Province had emotional quotient both overall and each aspect (i.e., intelligence (161 score), goodness (150 score), and happiness (135 score)) at a normal level ($\bar{x}=2.94$, $SD=0.71$). The analysis results regarding the relationship between the factors and the emotional quotient, overall, showed positive relationship with statistical significance ($p<0.001$) in terms of sex ($r=0.009$, $p<0.001$), the number of siblings ($r=0.020$, $p<0.001$), grade point average ($r=0.042$, $p<0.001$), and consultant ($r=0.007$, $p<0.001$). The results of Stepwise Multiple Regression Analysis showed that sex, the number of siblings, grade point average, and consultant had a significant role in predicting the overall emotional quotient of Mattayomsuksa 3 students in Muang District, Phitsanulok Province ($R^2=0.103$). Please enter here to that the relationship between teachers and students should be to strengthen, Moreover, the relevant persons, such as parents, health officials, and colleagues and managers should participate in supporting the teacher to the emotional quotient for children are more nuanced.

Keywords: Emotional Quotient/ Mattayomsuksa 3 students, Phitsanulok

Corresponding author: Pattanawadee Pattanathaburt, **Email:** pattanawadee@gmail.com, **Tel:** 0892027777

*Thesis of Master of Public Health, Faculty of Public Health, Naresuan University

บทนำ

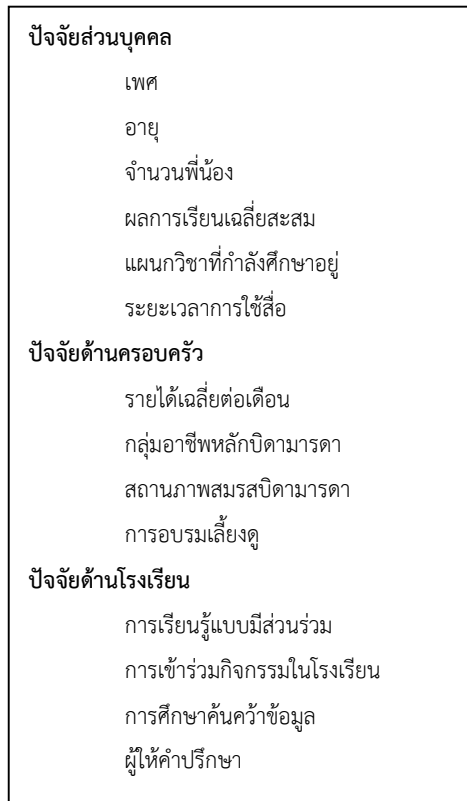
ในสภาวะปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อสุขภาพจิต การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคมโรคที่องค์การอนามัยโลกกำลังวิตกและมีแนวโน้มสูงขึ้นทั่วโลกก็คือโรคซึมเศร้า จะมีความรุนแรงยับยั้งจากอันดับที่ 4 ในปี 2557 ขึ้นเป็นอันดับ 2 รองจากโรคหัวใจและหากไม่เร่งป้องกันแก้ไข จะเป็นสาเหตุหลักของการฆ่าตัวตาย จากข้อมูลทางสถิติกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข¹ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาจาก พฤติกรรมทางอารมณ์และจิตใจ พฤติกรรมการเรียนรู้ทางสติปัญญา พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมก้าวร้าวผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว พฤติกรรมการใช้สารเสพติด การถูกล่อลวงหรือถูกชักจูงไปในทางมิชอบ จากการศึกษาของพบว่า ผลการศึกษาาระดับสติปัญญาของนักเรียน (IQ) พบว่าร้อยละของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ปกติเฉลี่ยร้อยละ 99 และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน (EQ) มีภาวะเสี่ยงปัญหาด้านการเรียนรู้ร้อยละ 1 ปัญหาด้านพฤติกรรมร้อยละ 49 และปัญหาด้านอารมณ์ร้อยละ 44 ทั้งนี้นำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยอิสรพงษ์ อุประ² นักเรียนเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงจากชีวิตจริงที่ได้เห็นได้สัมผัสจากคนใกล้ชิดและสังคมรอบข้าง เริ่มจากพ่อแม่ พี่น้อง บุคคลในครอบครัว สิ่งแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเพื่อน ชุมชน สังคม โรงเรียน ตลอดจนสื่อโฆษณาต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ตที่มีผลกระทบต่อนักเรียนทำให้เกิดปัญหาทางสังคมได้มากที่สุดในปัจจุบัน

ทั้งนี้จากการทบทวนการศึกษารายงานสรุปผลการดำเนินงานคัดกรองความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 281 คน พบว่ามีปัญหาร้อยละ 46.4 ดังนี้ ปัญหาด้านอารมณ์ร้อยละ 16 ปัญหาด้านพฤติกรรมเกรง ร้อยละ 8.9 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ร้อยละ 3 ปัญหาด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น ร้อยละ 18.8 และมีแนวโน้มต่อการเป็นโรคออทิสซึมร้อยละ 2.7 ความบกพร่องทางการเรียนรู้ร้อยละ 33.2 เรียนรู้ช้าร้อยละ 17 การประเมินผลการคัดกรองดังกล่าวข้างต้นเป็นการวิเคราะห์หาความเสี่ยง โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความเสี่ยง (Strengths and Difficulties Questionnaire : SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่า มีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนได้ดี

การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในแต่ละด้านและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ทางด้านการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาเฉพาะทางและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข การเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ๆ ทางศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นหลักที่จะทำให้ นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ การส่งเสริมพฤติกรรมทางสุขภาพตามแนวทางนโยบายเร่งด่วนของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาพจิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เน้นการสร้างสุขภาพ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับความกดดัน ความบีบคั้น ปัญหารอบตัว และเตรียมพร้อม

สำหรับปรับตัวในอนาคต โดยใช้หลักความฉลาดทางอารมณ์ “เก่ง – ดี – สุข” คือ เป็นผู้ที่มีเจตคติ นิยมที่ดีทั้งต่อการเรียน ความเป็นอยู่ต่อบุคคล ต่อสังคม ชุมชน และประเทศ ความสามารถที่จะ ด้านทานกับความเครียดความกดดันทั้งที่เกิดจากความ คิดความรู้สึภายในตัวเองและสิ่งแวดล้อม การปรับมุมมอง การจัดการกับอารมณ์ความรู้สึก ทางลบ การผ่อนคลายความเครียดจะช่วยให้ อยู่ในสถานการณ์ที่มีความกดดันได้ และได้พัฒนา ความฉลาดทางด้านอารมณ์เพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 2,265 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 504 คน ได้โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีตัวแปร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบไปด้วย ด้านเก่ง ดี และสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำนายผลความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ต้นจำนวน 14 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม แผนกวิชาที่กำลังศึกษา ระยะเวลาการใช้สื่อ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน บิดามารดา กลุ่มอาชีพหลักบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพสมรสบิดามารดา

การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน การมีส่วนร่วม การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ผู้ให้ปรึกษา

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 420 คน และเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย (Missing data) จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกประมาณร้อยละ 20 ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 504 คน ใช้สูตรกำหนดสัดส่วน ดังนี้

$$N_i = \frac{nN_i}{N}$$

วิธีการดำเนินงานวิจัยการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) นี้ทำการสำรวจกลุ่มนักเรียนทั้งหมด ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 504 คน ซึ่งใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความฉลาดทางด้านอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัว
- ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านโรงเรียน
- ส่วนที่ 4 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

สำหรับนักเรียนและเป็นแบบที่พัฒนาโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปี 2543 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ให้ผู้เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว จำนวน 52 ข้อ โดยมีข้อความเป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตามเอกสารรับรองการ COA No. 077/2019, IRB No. 1064/62 รับ ร อ ง เมื่ อ วัน ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด โดย (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญนำไปสร้างสมการพยากรณ์ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่มีค่า 0.05

ผลการศึกษา

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากผลสรุปงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงมีจำนวน 310 คน (ร้อยละ 61.5) นักเรียนชายมีจำนวน 194 คน (ร้อยละ 38.5) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดจำนวน 504 คน

อายุ พบว่า นักเรียนมีอายุเฉลี่ยส่วนใหญ่ที่ 14 ปี มี (S.D.= 0.67) นักเรียนมีอายุ 14 ปี มีจำนวน 413 คน (ร้อยละ 81.9) นักเรียนอายุ 15 ปี จำนวน 91 คน (ร้อยละ 18.1)

จำนวนพี่น้อง พบว่า นักเรียนมีจำนวนพี่น้องเฉลี่ยเท่ากับ 2 คน มี (S.D.= 0.77) โดยนักเรียนมีพี่น้องต่ำสุด หรือไม่มีพี่น้องเลยและมีจำนวนสูงสุดเท่ากับ 5 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดย

นักเรียนมีพี่น้อง 1 คน จำนวน 197 คน (ร้อยละ 39.1) รองลงไปนักเรียนไม่มีพี่น้องเลย จำนวน 182 คน (ร้อยละ 36.1) และนักเรียนมีพี่น้องมากกว่า 1 คน จำนวน 125 คน (ร้อยละ 24.8)

แผนกที่กำลังศึกษาพบว่า แผนกที่ได้รับการศึกษาสูงสุด แผนกวิทย์ – คณิต จำนวน 201 คน (ร้อยละ 39.9) รองลงมาสายอาชีพ จำนวน 172 คน (ร้อยละ 34.1) แผนกศิลปภาษา จำนวน 119 คน (ร้อยละ 23.6) และแผนกศิลป์คำนวณ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 2.4)

ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมพบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.5 มี (S.D. = 0.64) มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด 1.00 และผลการเรียนเฉลี่ยสูงสุด 4.00 โดยนักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม สูงสุด เกรด A (GPA = 3.00–4.00) จำนวน 293 คน (ร้อยละ 58.1) รองลงมาเกรด B (GPA = 2.00 – 2.99) จำนวน 171 คน (ร้อยละ 33.9) และ เกรด C (GPA = 1.00 – 1.99) จำนวน 40 คน (ร้อยละ 8)

ระยะเวลาการใช้สื่อพบว่า นักเรียนมีการใช้สื่อมีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อ 2.51 ชั่วโมง มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.64 มีการใช้สื่อต่ำสุดที่ 30 นาที มีการใช้สื่อสูงสุด 8 ชั่วโมง โดยนักเรียนมีการใช้สื่อมากกว่า 4 ชั่วโมง จำนวน 299 คน (ร้อยละ 59.3) นักเรียนมีการใช้สื่อ 2 – 4 ชั่วโมง จำนวน 165 คน (ร้อยละ 35.7) นักเรียนมีการใช้สื่อน้อยกว่า 2 ชั่วโมง จำนวน 40 คน (ร้อยละ 8)

ครอบครัวนักเรียนมีรายได้ต่อเดือนพบว่า ครอบครัวนักเรียนมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยที่ 29,771.83 บาท มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 14,008.57 มีรายได้ต่ำสุดต่อครอบครัว 9,000 บาท มีรายได้สูงสุดต่อครอบครัว 50,000 บาท โดยครอบครัวนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า

20,000 บาท จำนวน 124 คน (ร้อยละ 24.6) ครอบครัวนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือน 20,000 – 40,000 บาท จำนวน 262 คน (ร้อยละ 51.9) ครอบครัวนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป จำนวน 118 คน (ร้อยละ 23.5) นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงกว่าไม่มีผลต่อสัดส่วนของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง ซึ่งส่วนใหญ่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพพบว่า นักเรียนที่มีหัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพอื่น ๆ สูงสุดจำนวน 332 คน (ร้อยละ 65.9) รองลงมา นักเรียนที่มีหัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพด้านวิชาการ วิชาชีพและบริการ จำนวน 168 คน (ร้อยละ 33.3) และนักเรียนที่มีหัวหน้าครอบครัวไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.8)

สถานภาพสมรสบิดามารดาพบว่า สถานภาพสมรสบิดามารดาที่สมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 334 คน (ร้อยละ 66.3) บิดามารดาที่มีสถานภาพสมรสอื่น ๆ จำนวน 170 คน (ร้อยละ 33.7) นักเรียนที่บิดามารดาสมรสและอยู่ด้วยกันมีส่วนของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง สูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีสถานภาพสมรสอื่น ๆ

การอบรมเลี้ยงดูพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบประชาธิปไตย สูงสุดจำนวน 334 คน (ร้อยละ 66.3) รองลงมาการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 85 คน (ร้อยละ 16.9) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 85 คน (ร้อยละ 16.9) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีจำนวนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน จำนวน 357 คน (ร้อยละ 70.9) และไม่เคยมีส่วนร่วมในการเรียน จำนวน 147 คน (ร้อยละ 29.1) นักเรียนที่มีส่วนร่วมมีความสนใจในการเรียนมีนักเรียนที่ไม่มีส่วนร่วมในการเรียน

การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน พบว่านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 263 คน (ร้อยละ 52.2) และนักเรียนที่ไม่มีเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 241 คน (ร้อยละ 47.8)

การค้นคว้าหาข้อมูลพบว่า นักเรียนที่มีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 397 คน (ร้อยละ 78.8) กับนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษา

ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 107 คน (ร้อยละ 21.2) นักเรียนที่มีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองนักเรียนที่ไม่เคยศึกษาค้นคว้า

ผู้ให้คำปรึกษาพบว่า นักเรียนมีความไว้วางใจและขอคำแนะนำจากเพื่อนสูงสุด จำนวน 228 คน (ร้อยละ 45.2) และขอคำแนะนำจากบิดามารดา จำนวน 208 คน (ร้อยละ 41.3) ขอคำแนะนำด้านสุขภาพจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 49 คน (ร้อยละ 9.7) และขอคำแนะนำจากครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 19 คน (ร้อยละ 3.8) นักเรียนมีความไว้วางใจในการขอคำแนะนำจากเพื่อนในวัยเดียวกันบิดามารดา รองลงมาได้แก่ การขอรับคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครูแนะแนว

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N = 504)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	194	38.5
	หญิง	310	61.5
2. อายุ	14 ปี	413	81.9
	15 ปี	91	18.1
3. จำนวนพี่น้อง	$\bar{X}=14$, S.D.=0.67, Min=14, Max=15		
	ไม่มีพี่น้อง	182	36.1
	มีพี่น้อง 1 คน	197	39.1
	มีพี่น้องมากกว่า 1 คน (2-5)	125	24.8
4. แผนกที่กำลังศึกษา	$\bar{X}=2$, S.D.=0.77, Min=0, Max=5		
	วิทย์ – คณิต	201	39.9
	ศิลป์คำนวณ	12	2.4
	ศิลป์ภาษา	119	23.6
	สายอาชีพ	172	34.1
5. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	เกรด C (GPA = 1.00-1.99)	40	8.0
	เกรด B (GPA = 2.00-2.99)	171	32.7
	เกรด A (GPA = 3.00-4.00)	293	58.1
	$\bar{X}=2.50$, S.D= 0.64, Min=1.00, Max=4.00		

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N = 504) (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. ระยะเวลาการใช้สื่อ	น้อยกว่า 2 ชั่วโมง	40	8.0
	2-4 ชั่วโมง	165	35.7
	มากกว่า 4 ชั่วโมง	299	59.3
	\bar{X} =2.51, S.D=0.64, Min=0.30, Max=8.00		
7. ครอบครัวยังมีรายได้อีกเดือน	น้อยกว่า 20,000 บาท	124	24.6
	20,000 – 40,000 บาท	262	51.9
	มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป	118	23.5
	\bar{X} =29,772, S.D=14,009, Min=9,000, Max=50,000		
8. หัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพ	วิชาการ วิชาชีพและบริการ	168	33.3
	อาชีพอื่น ๆ	332	65.9
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4	0.8
9. สถานภาพสมรสบิดามารดา	สมรสและอยู่ด้วยกัน	334	66.3
	สถานภาพสมรสอื่น ๆ	170	33.7
10. การอบรมเลี้ยงดู	แบบประชาธิปไตย	334	66.2
	แบบปล่อยปละละเลย	85	16.9
	แบบเข้มงวดกวดขัน	85	16.9
11. การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน	เป็นสมาชิกของชมรมและเข้าร่วมกิจกรรม	263	52.2
	ไม่เป็นสมาชิกของชมรม	241	47.8
12. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมในการเรียน	357	70.9
	ไม่มีส่วนร่วมในการเรียน	147	29.1
13. การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล	เคยสืบค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต	397	78.8
	ไม่เคยสืบค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต	107	21.2
14. ผู้ให้คำปรึกษา	บิดามารดา	208	41.3
	ครูอนามัยโรงเรียน	19	3.8
	เพื่อน	228	45.2
	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	49	9.7

2. ระดับ ความฉลาดทางด้านอารมณ์ ที่ประกอบด้วยความดี เก่ง สุข ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปี 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่าระดับ EQ รวม ของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปกติตั้งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2 จำแนกตามองค์ประกอบรายด้าน

ตารางที่ 2 แสดงระดับความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามองค์ประกอบด้านความดี เก่ง และสุข

ตัวแปรอิสระ	ระดับความฉลาดทางอารมณ์			รวม
	สูง (มากกว่า 170 คะแนน)	ปกติ (134-170 คะแนน)	ต่ำ (น้อยกว่า 134 คะแนน)	
1. องค์ประกอบดี	มากกว่า 58	48-58	น้อยกว่า 48	
1.1 การควบคุมอารมณ์	24	17	10	
1.2 เห็นใจผู้อื่น	24	17	12	
1.3 รับผิดชอบ	24	19	12	

ตารางที่ 2 แสดงระดับความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามองค์ประกอบด้านความดี เก่ง และสุข (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ระดับความฉลาดทางอารมณ์			รวม
	สูง (มากกว่า 170 คะแนน)	ปกติ (134-170 คะแนน)	ต่ำ (น้อยกว่า 134 คะแนน)	
คะแนน EQ รวม				
รวม	72	55	34	161 (ปกติ)
2. องค์ประกอบเก่ง	มากกว่า 57	45-57	น้อยกว่า 45	
2.1 แรงจูงใจ	24	17	9	
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	24	16	9	
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	24	17	10	
รวม	72	50	28	150 (ปกติ)
3. องค์ประกอบสุข	มากกว่า 55	40-55	น้อยกว่า 40	
3.1 ภูมิใจในตนเอง	15	11	4	
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	15	19	11	
3.3 สุขสงบทางใจ	24	18	9	
รวม	63	48	24	135 (ปกติ)

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ EQ (ดี เก่ง สุข) เป็นรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ของอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลกจำนวน 504 คน มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านดี อยู่ในระดับปกติ คะแนนเฉลี่ย 161 คะแนน และมีองค์ประกอบด้านเก่ง อยู่ในระดับปกติ คะแนนเฉลี่ย 150 คะแนน มีองค์ประกอบด้านสุข อยู่ในระดับปกติ คะแนนเฉลี่ย 135 คะแนน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางด้านทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านของปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำนายความฉลาดทางด้านอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม แผนกวิชาที่กำลังศึกษา ระยะเวลาการใช้สื่อครอบครัวนักเรียนมีรายได้ต่อเดือน หัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพ สถานภาพสมรสบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้มีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน การศึกษาค้นคว้าหา

ข้อมูล ผู้ให้คำปรึกษา กับผลการประเมินความฉลาดทางด้านอารมณ์ หรือ คะแนน EQ รวมจำแนกตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน

โดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 14 ตัวแปรกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง 0.000 ถึง 0.499 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยไม่มีตัวแปรพยากรณ์ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป อยู่ไม่เกิน 0.80 ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบที่ใช้ในการศึกษา เพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity คือการมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ

มากกว่า 2 ตัวซึ่งการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูง อาจส่งผลให้สมการตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้นจึงต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อให้แน่ใจว่าตัวแปรอิสระสามารถคงอยู่ในสมการตัวแบบได้สอดคล้องกับปัญหา สุพรรณกุล³ โดยกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก เรียงตามลำดับตามความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 คือ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย โดยมีผลทางบวกต่อความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 16.14 (R Square Change=0.062, R Square=0.062) โดยเมื่อผลการเรียนเฉลี่ยมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (B=0.268) ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 2 คือ จำนวนพี่น้อง โดยมีผลทางบวกต่อการ

ปฏิบัติงานซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.14 (R Square Change=0.020, R Square=0.020) โดยเมื่อจำนวนพี่น้องมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (B=-0.095) และตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 3 คือ เพศ โดยเพศชายมีการปฏิบัติได้ดีกว่าเพศหญิง ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.14 (R Square Change=0.009, R Square=0.009) โดยเพศมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (B=-0.005) และตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 4 คือ ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ โดยเพื่อนจะมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.14 (R Square Change=0.007, R Square=0.007) โดยผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (B=-0.062) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีผลต่อการความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (n = 504)

ตัวแปรพยากรณ์	R Square Change	Beta	b	s.e. of b	t	p
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	0.062	0.268	6.662	1.284	5.259	<0.001
จำนวนพี่น้อง	0.020	-0.095	-1.998	0.946	-2.106	<0.001
เพศ	0.009	-0.005	-1.318	1.695	-0.975	<0.001
ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ	0.007	-0.062	-0.980	0.644	-1.583	<0.001

Constant (a) = -4.471, R Square = 0.528, Adjusted R Square = 0.523, F = 100.263, p<0.001

สมการในการพยากรณ์สามารถเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

ความฉลาดทางอารมณ์ = 0.268 (ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม)-0.095 (จำนวนพี่น้อง)-0.005 (เพศชาย)-0.062 (ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ)

ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 = -4.471-6.662 (ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม)-1.998 (จำนวนพี่น้อง)-1.381 (เพศชาย)-0.980 (ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ)

จากสมการแสดงว่า ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และมีค่าสัมประสิทธิ์-

สหสัมพันธ์ถดถอยเท่ากับ 6.662 หมายความว่า เมื่อตัวแปรอิสระอื่นคงที่ แผนกวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ จะเพิ่มขึ้น 6.662 หน่วย

จำนวนพี่น้อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยเท่ากับ -1.998 หมายความว่า เมื่อตัวแปรอิสระอื่นคงที่ จำนวนพี่น้อง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ จะเพิ่มขึ้น -1.998 หน่วย

เพศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยเท่ากับ -1.381 หมายความว่า เมื่อตัวแปรอิสระอื่นคงที่ เพศ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ จะเพิ่มขึ้น -1.381 หน่วย

ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยเท่ากับ -0.980 หมายความว่า เมื่อตัวแปรอิสระอื่นคงที่ ผู้ให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ จะเพิ่มขึ้น -0.980 หน่วย

อภิปรายผล

ระดับความฉลาดทางด้านอารมณ์ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่มีความฉลาดทางด้านอารมณ์อยู่ในระดับปกติแสดงให้เห็น

เห็นว่าสามารถที่จะเรียน ดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ยังอาจสรุปได้อีกว่า ในภาพรวมของโรงเรียนในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก สามารถจัดระบบการศึกษาและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี สามารถตอบสนองความต้องการของของนักเรียนรวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ระดับความฉลาดทางด้านอารมณ์องค์ประกอบด้านดีของนักเรียนอยู่ในระดับปกติมีความเครียดอยู่ในเกณฑ์ปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรณูญาทรัพย์พ่วง และคณะ⁴ ได้ทำการศึกษาระดับความฉลาดทางด้านอารมณ์ของนักเรียนแพทย์ทหาร ชั้นปีที่ 5 วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ปีการศึกษา 2557 พบว่า คะแนนความฉลาดทางด้านอารมณ์ในภาพรวมและองค์ประกอบรายด้านสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ปกติของคนไทย โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านดี ที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงกว่าปกติเช่นกัน ซึ่งองค์ประกอบย่อยเรื่องการควบคุมตนเองความเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบ อันเป็นคุณสมบัติที่นักเรียนควรจะมีเป็นพื้นฐานเพื่อใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้อื่น และจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การที่นักเรียนมีคะแนนเรื่องการควบคุมตนเองอยู่ในเกณฑ์ปกตินั้น อาจเกิดจากที่นักเรียนตระหนักว่าตนเองเป็นที่คาดหวังของสังคมจึงพยายามควบคุมอารมณ์หรือความต้องการของตนเองและแสดงออกมาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง นอกจากนี้ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองที่มีคะแนนปกติยังสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องคุณลักษณะแห่งวิชาชีพพยาบาลที่พึงประสงค์ ตามที่ รัตนะบัวสนธิ์และคณะ⁵ ที่กล่าวว่า การใช้ความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมให้ประโยชน์รวมถึงทักษะการสื่อสารในการรักษา เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างครูกับนักเรียนมิใช่เพียงเพื่ออธิบายวิธีการเรียนตามที่กำหนดไว้

เท่านั้น หากแต่เนื่องมาจากการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์หรือคลุกคลีกับกลุ่มนักเรียนโดยตรง บทบาทความรับผิดชอบที่สูง การเรียนรู้วิธีการเรียนต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งมากขึ้น อาจทำให้มีความมั่นใจพร้อมที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ดังเห็นได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ตอบจริงมากในหัวข้อ “ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ” และตอบค่อนข้างจริงในหัวข้อ “เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวังฉันจะไม่ยอมแพ้และแม้จะเป็นงานยากฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้” ซึ่งก็คือองค์ประกอบการมีแรงจูงใจซึ่งเป็นความฉลาดทางด้านอารมณ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ในทิศทางที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < 0.001$) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ มี 4 ปัจจัย คือ เพศ จำนวนพี่น้อง ผลคะแนนเฉลี่ยสะสม ผู้ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ

เพศ จากการศึกษพบว่า นักเรียนหญิงมีจำนวน 310 คน นักเรียนชายมีจำนวน 194 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.5 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.5 จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 504 คน เพศมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพทางด้านอารมณ์สูงกว่าเพศชาย สอดคล้องกับ วิลัยพร นุชสุธรรม⁶ เพราะมีวุฒิภาวะที่จะสามารถจัดการกับอารมณ์ และสามารถรับมือกับปัญหาในชีวิตได้ที่สำคัญสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น และเป็นรากฐาน

สำคัญสำหรับความสุขและความสำเร็จที่ยั่งยืน ปัจจุบัน สังคม สิ่งแวดล้อม และสื่อต่าง ๆ

จำนวนพี่น้อง จากการศึกษพบว่า เมื่อมีจำนวนพี่น้องมากกว่าจะสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูงกว่านักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องน้อยกว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ชูลี ศรีนิวล⁷ จำนวนพี่น้องมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ยิ่งจำนวนพี่น้องมากการรู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเองยิ่งต้องทำได้มากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < 0.001$)

ผลคะแนนเฉลี่ยสะสม จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์มีในระดับสูง สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงกว่ามีผลทางบวกต่อความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < 0.001$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงเป็นที่ยอมรับของเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยประเภท ปานเจียง⁸ และการมีความมั่นใจในตนเอง ส่งผลให้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่สูงได้ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ จะเกิดความเครียด มีความคับข้องใจและไม่อยากเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน ส่งผลให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับงานค้นสนีย์ ฉัตรคุปต์⁹

ผู้ให้คำปรึกษา จากการศึกษา พบว่านักเรียนมีความไว้วางใจและขอคำแนะนำจากเพื่อนสูงสุด ด้านตัวแปรรองลงไปขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง และขอคำแนะนำด้านสุขภาพจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสุดท้ายจะขอคำแนะนำจากครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 19 คน นักเรียนมีความไว้วางใจในการขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากเพื่อนในวัยเดียวกันอยู่ในสัดส่วนที่ระดับสูงกว่าผู้ปกครอง รองลงมาได้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครูอนามัยโรงเรียน เด็กนักเรียนที่มีความ

ไว้วางใจขอคำแนะนำจากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่เป็น เพราะเพื่อนในวัยเดียวกันย่อมมีความเข้าใจ ในกันและกันมากกว่าสอดคล้องกับพูนสุข ช่วยทอง¹⁰ และงานวิจัย วิมล เอ็มโอช¹¹ การได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากกว่ามีผล ทางบวกต่อความฉลาดทางอารมณ์มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ($p < 0.001$)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำตัวแปรตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ในครั้งนี้เป็นแนวทางในการศึกษากับกลุ่ม ประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียง กัน เพื่อเปรียบเทียบ และยังพัฒนาองค์ความรู้ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เยาวชนกลุ่ม อื่น ๆ อันจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กรมสุขภาพจิต. อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต; 2543.
2. อิศรพงษ์ อุประ. โครงการการพัฒนา EQ เด็กไทย โดยผ่านเพลงให้แม่และเด็กไทยฟังในขณะตั้งท้อง จนถึงวัยเยาว์ [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (การบริหารธุรกิจ) สาขาบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิตบัณฑิตวิทยาลัย]. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ; 2558.
3. ปัทมา สุพรรณกุล. สถิติประยุกต์ สำหรับงานวิจัย ด้านสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2561.
4. อรัญญา ททรัพย์พวง, จิรฉัตร ถิ่นไพโรจน์, รังสิมา อิงอร่าม และสุนทรภรณ์ ทองไสย. ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของนักเรียนแพทย์ทหารชั้นปีที่ 5 วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร) สาขาบริหาร การพยาบาล]. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2557.
5. รัตนะ บัวสนธ์, เอื้ออมพร หลินเจริญ, จุฑามาศ ศรีจ้านง, จูรีรัตน์ ประวาลัญญกร, รพีพร ศรีดี มงคลและภิรภา จันทรอินทร์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา]. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2552.
6. วิไลพร นุชสุธรรม. ความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย พยาบาลเชียงราย [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร) สาขาบริหารการ พยาบาล]. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัย พยาบาลเชียงราย; 2555.
7. ชูลี ศรีนวล. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (สหสาขาวิชา) สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม]. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย; 2550.
8. ประภาศ ปานเจียง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาด ทางอารมณ์และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทาง อารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด สงขลา [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลา; 2558.
9. คັນสนีย์ ฉัตรคุปต์. เทคนิคสร้าง IQ EQ AQ 3Q เพื่อความสำเร็จ. สถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพ สมองครีเอทีฟเบรน. กรุงเทพฯ 2555. 1-127.
10. พูนสุข ช่วยทอง. ปัจจัยส่วนบุคคลและความฉลาด ทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลราชภัฏสวนสุนัน ทาต่อทัศนคติการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (พยาบาล ศาสตร) สาขาบริหารการพยาบาล]. สมุทรสงคราม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; 2555.
11. วิมล เอ็มโอช. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี [วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต (ครุศาสตร) สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา]. จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี; 2554.